

EKSAMENSOPPGAVE

JUS4121 – Rettsøkonomi Vår 2021

Dato: Tirsdag 27. april

Tid: 09:00 – 13:00

Peder Ås dyrker poteter i hagen sin. Dette gir ham stolthet og glede i hverdagen, i tillegg til mat å sette på bordet. Han har imidlertid et problem: Naboens katter ødelegger potetavlingen når de kommer seg oppi dyrkekassene. Disse ødeleggelsene kan forhindres dersom det settes opp et nett over dyrkekassene, slik at kattene ikke slipper til. Peder kunne selvfølgelig satt opp dette nettet selv, men han ønsker at naboen, Marte Kirkerud, skal ta ansvar for ødeleggelsen.

- 1) Redegjør for hvilke forhold vil kunne påvirke om Peder Ås kan oppnå en avtale med Marte Kirkerud hvor hun tar ansvar for skadene kattene påfører potetavlingen, og hva en slik avtale vil kunne gå ut på.
- 2) Foreta en spillteoretisk analyse av partenes handlingsalternativer (uavhengig av private avtaler) dersom rettstilstander er henholdsvis ikke-ansvar og objektivt ansvar. Redegjør for hva det vil være rasjonelt av partene å foreta seg i hvert tilfelle, og hvorfor det er slik.

Av ulike grunner kommer ikke Peder og Marte til enighet. Du er Peders advokat, og Peder har kommet til deg for å drøfte muligheten for å gå til sak. Peder verdsetter det å få medhold i retten til 10.000 kr, mens de samlede sakskostnadene vil komme på 50.000 kr. Du anslår sannsynligheten for at Peder får medhold til 75 %.

- 3) Vil det være rasjonelt av Peder å gå til sak for å stille Marte til ansvar for skadene?

Det viser seg deretter at dette med kattene bare er toppen av isfjellet, og at Peder har flere høner å plukke med Marte. Han er særlig irritert over et enormt tre hun har i hagen som står rett inntil gjerdet til Peder og tar all ettermiddags- og kveldssola han ellers ville hatt, at huset hennes er malt i en farge som Peder mener skjærer i øynene og at hun har en lekk septiktank som er plassert slik at lukta blåser rett inn på Peders terrasse.

Peder verdsetter det å få medhold i hvert spørsmål som følger:

- Potetavlingen 10.000 kr
- Husfargen 50.000 kr
- Treet 100.000 kr

- Septiktanken 100.000 kr

Du anslår sannsynligheten for at Peder får medhold som følger:

- Potetavlingen 75 %
- Husfargen 10 %
- Treet 70 %
- Septiktanken 90 %

De totale sakskostnadene vil komme på 300.000 kr. Du anslår skjønsmessig den samlede sannsynligheten for at Peder må betale begge sakskostnader til 10 %, sine egne sakskostnader (halvparten av totalsummen) til 20 % og ingen sakskostnader til 70 %.

I tillegg kommer Peders ubehagskostnader ved å gjennomføre en retts sak, beregnet til 10.000 kr, og en alternativkostnad for tiden det vil ta, beregnet til 50.000 kr.

4) Vil det være rasjonelt av Peder å gå til sak?

Du lever i en liten landsby i middelalderen, hvor alle unntatt den lokale adelsmannen er lutfattige (blant annet fordi beskatning brukes til å gjøre ham rikere, heller enn som et verktøy for omfordeling). Inspirert av historier om Robin Hood vurderer du å stjele fra den rike for å gi til de fattige, men du er usikker på om det er det riktige å gjøre.

5) Redegjør for hvorvidt du ville besluttet å ta fra adelsmannen for å bedre fordelingen i samfunnet dersom du baserte beslutningen på henholdsvis Pareto-kriteriet, Kaldor-Hicks-kriteriet og Michelman-kriteriet.

Oslo, våren 2021
Sverre Blandhol
Faglig eksamensleder